ABDÜLVÂHİD BİN HÜSEYN EBÜ'L-KÂSIM SAYMERÎ

Şafiî mezhebindeki büyük fıkıh âlimlerinden. İsmi Abdülvâhid bin Hüseyn bin Muhammed es-Saymerî, eş-Şâfiî olup, künyesi Ebü'l-Kâsım Saymerî diye meşhûr olmuştur. Saymer, Basra'daki nehirlerden birinin ismidir. Aslen Basralı olup, doğum târihi bilinmemektedir. Basra'da oturmuş ve 387 (m. 996)'da yine orada vefât etmiştir.

Kâdı Ebû Hâmid el-Mervezî'nin meclisinde bulundu ve onun talebesi Ebû Feyyaz el-Basrî'nin huzûrlarında yetişip, fıkıh âlimi oldu. Şafiî mezhebinde geniş bir ilme sahip olduğundan, bütün her yerden insanlar onun yanına ders almaya gelirlerdi. Kâdı'l-kudât (Baş kadı, şeyh-ül-islâm) Mâverdî (Ali bin Muhammed (radıyallahü anh) 364 (m. 974)'de Basra'da doğmuş, 450 (m. 1058)'de Bağdâd'da vefât etmiştir. (Hâvî fıkıh kitabı çok kıymetlidir) onun talebelerinin ileri gelenlerinden biriydi.

Pek çok kıymetli kitap yazmış olan Ebü'l-Kâsım Saymerî'nin yazdığı kitaplardan ba'zıları şunlardır: el-İzâh fi'l-mezheb, yedi cilddir. El-Kâfiye, Kitâbün fi'l-kıyâs ve'l-i'lel edeb-il müftî ve'l-müstefti ve kitâbün fi'ş-şurût.

Kitaplarının birinde, mürtedlerin katli kısmında, Fbü'l-Kâsım Saymerî buyuruyor ki; "Kim Peygamberimizin (aleyhisselâm) Eshâbına söverse, dinden çıkar. Bu kimsenin hâli Resûlullaha (aleyhisselâm) sövmek gibidir."

Buyurdu ki: "Yedi yaşındaki küçük çocukların avret yerleri, ön ve arka, kaba avret yerleridir. Dokuz yaşından sonra bu kısımlardan fazlası da avret yeri olur. On yaşından sonra ise, baliğ olanların (büyük insanların) avret yerleri gibidir. Çünkü onun baliğ olması mümkündür."

Şerh-i Kifâye kitabında buyuruyor ki: "Bir kimse, zenginler için yapılmış vakıftan, herhangi bir şey alabilmesi için zengin olduğunu iddia ederse, sözüne itibâr olunmaz. Ondan zenginliğini isbât edecek delîller istenir. Fakat, fakîrler için yapılmış bir vakıftan istifâde etmek için, bir kimse fakîr olduğunu iddia ederse, onun bu sözü her hangi bir delîlle isbât etmesine lüzum kalmaksızın kabûl olunur."

1) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-3, sh. 339

2) Tehzîb-ül-esmâ vel-luga cild-2, sh. 265

3) Mu’cem-ül-müellifîn cild-6, sh. 207